

NA POPISU DESET SVJETSKIH ZEMALJA NAJOPASNIJIH ZA ŽENE, NAŠE ZEMLJE NEMA, ALI...

Najteže je biti žena u Indiji, ali ni u Hrvatskoj im nije lako

Uz jasan trend tranzicije nasilja prema ženama i nasilja u obitelji iz područja prekršajnog u područje kaznenog prava, uočeno povećanje broja ubojstava žena upozorava na to da zakonske, pravosudne, medijske i druge obrazovne i edukacijske mjere suzbijanja nasilja prema ženama nisu polučile željene rezultate - kaže Višnja Ljubičić, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova

Silvija Melić

slobodnadalmacija.hr

Indija je zemlja u kojoj je najopasnije na svijetu biti žena, pokazali su nedavno objavljeni rezultati ispitivanja koje je od ožujka do svibnja provodila Fondacija Thompson Reuters.

Indijke trpe seksualno nasilje, pogodne su prisilnim radom, trgovinom ljudima, prisilnim brakovima, seksualnim ropstvom, a tamošnja tradicija odnosa prema ženama podra-

zumijeva i kiselinske napade, sakaćenje ženskih genitalija, dječje brakove, fizičko zlostavljanje... U istovrsnom istraživanju prije 11 godina Indija je bila četvrta, no u međuvremenu je "napredovala", što mnogi Indijci javno ocjenjuju sramotnim. I dok je na popisu deset zemalja najopasnijih za žene devet azijskih, bliskistočnih i afričkih zemalja, začelje drži jedna zemlja sa zapada – Sjedinjene Američke Države. Na tom se mjestu – i uopće, na popisu ove vrste – SAD našao nakon što je kampanja #MeToo potaknula poplavu pritužbi vezanih uz seksualno uznemiravanje i napade na žene.

Fondacija Thompson Reuters

anketno istraživanje je provela pitajući 548 stručnjaka za ženska pitanja iz cijelog svijeta – akademika, zdravstvenih radnika, članova nevladinih organizacija, kreatora politika, stručnjaka za razvoj i drugih – o tome koje od 193 članice UN-a smatraju najopasnijima i najgorima za žene što se tiče pristupa zdravstvenoj zaštiti, ekonomske diskriminacije, utjecaja tradicije, seksualnog i neseksualnog zlostavljanja te trgovine ljudima.

Svakodnevna silovanja

Nakon Indije, gdje je pet godina nakon poznatog slučaja silovanja i ubojstva studentice u autobusu, nasilje nad ženama

i dalje uvelike prisutno, slijedi Afganistan kao najgora zemlja za žene u kategorijama neseksualnog nasilja, koje uključuje i nasilje u sukobu te obiteljsko zlostavljanje, u pristupu zdravstvenoj zaštiti...

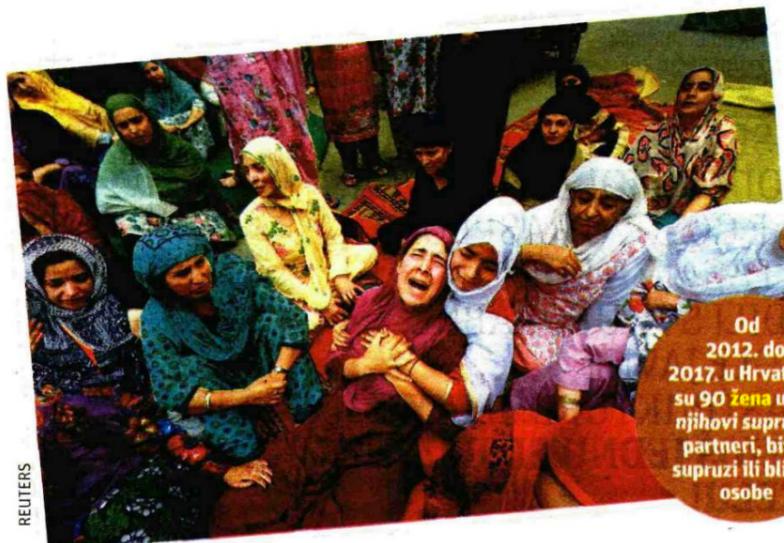
Treće najopasnije mjesto za žene je Sirija, ponajviše zahvaljujući sedmogodišnjem građanskom ratu. Zemlja se smatra vrlo problematičnom na području seksualnog nasilja i pristupa zdravstvenoj zaštiti, a sa SAD-om dijeli treće mjesto kad je riječ o segmentu seksualnog nasilja i uznemiravanja. Žene se tamo gotovo svakodnevno siluje, te pogubljuje iz različitih razloga, od kojih je jedan preljub. Slijedi Somalija, u kojoj je više od dva desetljeća rata potaknulo kulturu nasilja i oslabilo institucije zaštite, zbog čega se broj zlostavljanih žena povećava.

– Silovatelji su većinom naoružani muškarci i vojnici. Seksualno i rodno uvjetovano nasilje uključuje nasilje u obitelji, opasne tradicije poput genitalnog sakaćenja žena i dogovorene rane brakove. Žrtve su u prosjeku žene od 18 i više godina – za medije je svojedobno kazao Jens Laerke iz UN-ova Ureda za koordinaciju humanitarnih poslova.

Trend 'brutalizacije' nasilja

Peto mjesto zauzelo je konzervativno kraljevstvo Saudijska Arabija, zemlja u kojoj žene najviše trpe zbog ekonomske ranjivosti i diskriminacije glede prava na rad i prava na vlasništvo. Na šestom mjestu je Pakistan, slijede DR Kongo, Jemen i Nigerija. Kako je anketa provedena nakon što je pokret #MeToo postao globalno poznat, s tisućama žena koje su na društvenim mrežama dijelile svoje priče o seksualnom uznemiravanju ili zlostavljanju, SAD je zbog rizika od seksualnog nasilja, uključujući i silovanje, te zbog nepravdi u procesuiranju slučajeva silovanja, svrstan na 10. mjesto najopasnijih zemalja u svijetu za žene.

Iako nije svrstana na listu, i Hrvatska također bilježi velik broj žrtava više vrsta nasilja. Prema podacima MUP-a, od 2012. do 2017. u Hrvatskoj su 90 žena ubili njihovi supruzi, partneri, bivši supruzi ili bliske osobe. Samo u protekle dvije godi-

Od 2012. do 2017. u Hrvatskoj su 90 žena ubili njihovi supruzi, partneri, bivši supruzi ili bliske osobe

SRĐAN VRANČIĆ/
HANZA MEDIA

VIŠNJA LJUBIČIĆ: SEKSUALNO I SPOLNO UZNEMIRAVANJE NAJPRISUTNIJE JE NA RADNOM MJESTU

ne ubijeno je 38 žena, od čega su njih 33 ubile njima bliske osobe. Godine 2016., zbog prekršajnog djela nasilja u obitelji, policija je prijavila 11.506 osoba, od čega 8882 muškarca. Brojke nedvosmisleno kazuju da je obiteljsko nasilje u većini slučajeva usmjereno prema ženama te da su počinitelji u znatno većem broju muškarci.

No, nije nasilje u obitelji jedino rodno uvjetovano nasilje koje pogađa žene. Njihov je položaj nepovoljniji i na području rada i zapošljavanja.

– Uz jasan trend “brutalizacije” nasilja, odnosno tranzicije nasilja prema ženama i nasilja u obitelji iz područja prekršajnog u područje kaznenog prava, uočeno povećanje broja ubojstava žena upozorava na to da zakonske, pravosudne, medijske te druge obrazovne i edukacijske mjere suzbijanja nasilja prema ženama ipak nisu polučile željene rezultate u smislu smanjenja broja slučajeva nasilja prema ženama s najgorim ishodom, nego, naprotiv, broj ubijenih žena, nažalost, raste.

Gledajući iz tog aspekta, Hrvatska još nije učinkovito riješila problem nasilja prema ženama i obiteljskog nasilja, u čemu bi svakako trebala pomoći činjenica da smo napokon ratificirali Istanbulsku konvenciju, ako se bude učinkovito provodila. Što se seksualnog i spolnog uznemiravanja tiče, ono je najprisutnije na radnom mjestu, međutim zbog straha da će izgubiti svoj posao te zbog osude drugih, žrtve se rijetko obraćaju za pomoć i zaštitu. Stoga je broj žrtava takve vrste zlostavljanja i diskriminacije temeljem spola još uvijek nepoznat. Nešto poput kampanje #MeToo sigurno bi pokazalo raširenost takve prakse koja u

Hrvatskoj još nije našla adekvatan mehanizam zaštite žrtava i sankcioniranja počinitelja – kazala nam je Višnja Ljubičić, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

Femicide Watch

– I mi nastojimo dati svoj doprinos rješavanju ovog problema pa smo osmislili i provodimo novi projekt EU-a, “Izgradnja efikasnijeg sustava zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama”, koji se bavi ulogom policije, pravosuđa i medija u slučajevima nasilja prema ženama, sposobnim naglaskom na slučajeve femicide. Cilj projekta je identificirati, empirijski opisati te staviti u središte javnosti postojeće pravne prakse koje predstavljaju prepreke za učinkoviti pravni progon i kažnjavanje nasilja prema ženama. Također smo osnovali i Promatračko tijelo za sveobuhvatno nadgledanje, prikupljanje podataka, analizu slučajeva ubojstava žena i izvještavanje – Femicide Watch za Republiku Hrvatsku. U rad tijela uključeni su predstavnici MUP-a – Ravnateljstva policije, Visokog prekršajnog suda, Ministarstva pravosuđa, organizacije civilnog društva Ženska soba – Centar za seksualna prava, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Pravnog fakulteta u Zagrebu. Radna skupina za nadgledanje femicide uključuje vođenje detaljne rodne statistike, praćenje i analizu individualnih slučajeva i situacija koje su dovele do ubojstava žena radi uočavanja ključnih propusta relevantnih nadležnih tijela, a u cilju unaprjeđenja zakonodavnog okvira i prakse, prevencije nasilja i zaštite žrtava – dodala je pravobraniteljica Ljubičić. ●

Nasilje prema ženama - bolna točka Hrvatske

Prema riječima pravobraniteljice za ravnopravnost spolova Višnje Ljubičić, što se Hrvatske tiče, najbolnija točka još uvijek je nasilje prema ženama, bilo da je riječ o seksualnom nasilju ili nasilju u obitelji. Potvrđuju to i podaci iz 2017. godine, koji govore da je, od ukupnog broja počinitelja kaznenog djela nasilja među bliskim osobama, muškaraca 1880, ili 92 posto, a žena 166, odnosno osam posto. Među počiniteljima kaznenih djela protiv spolnih

sloboda (spolni odnošaj bez pristanka, silovanje i spolno uznemiravanje) 100 posto je muškaraca počinitelja, ni jedna žena.

Što se tiče kaznenog djela iz čl. 179.a – Nasilje u obitelji, ukupno je počinjeno 554 tih kaznenih djela (u 2016. – 330) na štetu 464 žene (u 2016. – 279 žena) i 90 muškaraca (u 2016. – 51 muškarca), a od strane 89 muškaraca počinitelja i četiri žene počiniteljice.